

СТАНОВИЩЕ

на Величка Георгиева Минкова

по обявен конкурс за редовен професор по 8.2 Изобразително изкуство/ „Комбинаторика“, „Композиция“ и „Цветознание“ за нуждите на катедра „Дизайн за детската среда“ обявен в Държавен вестник – Брой 21 от 15.03.22 г.

По обявен конкурс за „професор“ по професионално направление 8.2 Изобразително изкуство „Комбинаторика“, „Композиция“ и „Цветознание“ в Държавен вестник за нуждите на катедра „Дизайн за детската среда“ към Национална художествена академия се е явил един кандидат – доц. д-р Величка Георгиева Минкова.

В съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академична длъжност „професор“ в НХА кандидатката е приложила всички необходими документи, издадени трудове, научни публикации, портфолио на художествено-творческата дейност.

За целите на конкурса са представени: един авторски хабилизационен труд на тема „Бяла книга на дизайна. Композиция – дизайн – форма“, издаден 2020 г., десет публикувани статии и два доклада от научни конференции, портфолио съдържащо: списък от творчески изяви от участия в общи изложби, самостоятелна изложба, ръководство и участия в проекти, както и реализирани авторските проекти. Наличната наукометрия по показатели и точки покрива минималните национални изискванията на НАЦИД, определени по закон за академичната длъжност „професор“ в съответното направление.

Доц. д-р Величка Минкова заема длъжността доцент в НХА от 2013 г., преподавател е по дисциплините „Цветознание“, „Комбинаторика“ и „Композиция“ във Факултет за приложни изкуства. Завършва висшето си образование през 1994 г. във ВИИИ „Н. Павлович“, Специалност „Дизайн на детската среда“, а през 2007 г. придобива образователната и научна степен „доктор“.

Наред с дългогодишната си успешна преподавателска дейност от 1994 г. доц. д-р Величка Минкова има активна творческа дейност. Богатата ѝ творческа биография съдържа участия в редица общи изложби, като в периода 2015-2022 г.

нейни творби са включени в общо 12 национални и международни изложби. През 2021 г. в галерия „Етюд“ - София доц. д-р Минкова прави своята самостоятелна изложба „В началото бе мрежата“.

В нейното портфолио са представени успешно реализираните авторски творчески проекти, свързани с дизайна на детската среда:

1. 2019 г. - Естетизация на занималня в Детска специализирана болница за продължително лечение и рехабилитация на белодробни болести „Царица Йоанна“ в гр. Трявна през 2019 г.;
2. 2016 г. - Проектиране и изпълнение на естетизация на болничната среда в Клиника по детска кардиология, София като част от Националната инициатива „Приказки без край“ на „ГлаксоСмитКлайн“ и „Panadol Baby“ за корпоративна социална отговорност;
3. 2017 г. - Настолната игра пъзел „Тетра“, представен на изложбата Български дизайн 2017, СБХ; както и
4. Цикъл „Ефимерни реалности“, от който част от каратините са представени в Изложбата Balkancolor 2021 „Цвят и композиция“.

В портфолието в експозетата на представените за настоящия конкурс проекти правят впечатление ясната целенасоченост и дълбочина на изследваните и представени идейни концепции, допълващи композиционните и художествени аспекти на спецификата в дизайна, предназначен за деца.

През периода 2013 – 2022 г. доц. д-р Величка Минкова активно взема участия и в няколко национални проекти. Ръководител е на научени проекти на НХА: 2014 г. -организиране и провеждане на Конференция „Постижения и тенденции в развитието на съвременния дизайн и декоративно приложните изкуства“; 2018 г. – Проект „30 години Дизайн за детската среда“, включващ научна конференция и изложба с творби на студенти в галерия „Академия“ и е в състава на екипа на няколко вътрешни проекта на НХА: 2015 г. – Game INSIDE Workshop; 2018 г. – Научна конференция „Приложни изкуства & дизайн“; и др. Редовен участник като съставител е на сборници с доклади като „Проблеми и перспективи в развитието на съвременния дизайн и декоративно-приложните изкуства“, „Проблеми и перспективи в развитието на съвременния дизайн и декоративно-приложните изкуства“ и др. Има успешно проведени три уъркшопа в областта на изкуството със

студенти. Под научното ръководство на доц.д-р Минкова, Елица Белишка успешно защитава дисертационен труд през 2020 г.

Доц. д-р Величка Минкова е член на няколко професионални организации: Национално сдружение „Група Цвят – България“, „Камарата на дизайнерите в България“, СБХ и „Асоциацията за дизайн и реклама“ и носител на няколко награди, свързани със запазен знак и графично оформление: 2004 г. на Винарна „Лопушна“; 2002 г. на Винария Пловдив; 1999 г. за “Cabernet Sauvignon” 1996 Special Reserve на „Ловико Сухиндол” в Лондон; 1995 г. – V Изложение “Реклама – Експо 95”

Съгласно документацията в подкрепа на хабилитационния труд и като част от научно-изследователската дейност доц. д-р Минкова включва 12 научни публикации в специализирани издания – статии и доклади, свързани с нейните научно-приложни интереси в областта на дизайна предназначен за детската среда.

По отношение на представения основен хабилитационен труд „Бяла книга на дизайна. Композиция – дизайн – форма“ доц. д-р Минкова се позовава на научни изследвания върху класическата дизайнерска композиция за да разкрие спецификите на формоизграждането в застъпената проблемна тематична област, а именно дизайна в средата за деца. Тази специфика ясно е съобразена с функционалната, възпитателната и емоционалната задача, която дизайна ще предложи като решения, базирайки се на сложна интеграция между художествени, естетически, технически, инженерни, социокултурни, психологически, и редица други познания. За да постигне ефективност при минимален разход, както отбелязва авторката, „дизайнерът трябва да бъде грамотен, мислещ и способен в посока на иновативни решения, да притежава чувство за хармония, за системна цялостност, за художествена изразителност, за пластично и стилово единство". Заедно с това да обвързва в единна система обектите с внимателното използване на новите технологии, постиженията на науката и съвременните материали. Именно в този контекст представения хабилитационен труд стойностно допълва празноните в изследваното поле на дизайна.

В своя научен труд доц.д-р Минкова разглежда последователно законите на дизайнерската композиция, релацията композиция – художественост. Анализира формата, принципите на нейното изграждане и влияние – рационалност, тектоничност, структурност, гъвкавост, органичност, образност и цялостност;

формата, която е изградена от качеството на обекта, материала, цвета, създаването на хармония. Интерес представлява изведеното понятие „форма“ в дизайна от гледна точка на философията на творческия процес, използването ѝ като визуален знак за „триизмерно пространство“. Отделено е място на доминантата като главен принцип за намиране на правилното съотношение на контрасти, акценти и противоположни сили в композицията. Изведени и описани са видовете и типовете, художествените средства на композиция в дизайна, композиционните категории, феномените, мярката в композиционната организация. Накрая са изведени специфичните характеристики на детската среда в дизайна.

Основните приноси, не касаят само хабилитационния труд, но и отчасти цялостното творчество на кандидатката и се отнасят за авторския ѝ възглед, насочен към изследване на една специфична област – дизайна в детската среда. Събраното познание в представената „Бяла книга на дизайна“ убедително я превръща в ценен принос не само за специалисти, дизайнери, изследователи, но и за по-голям кръг потребители, които насочват своите интереси към изграждане на собствената си естетическа среда.

Все пак изведените приноси на хабилитационния труд по същество могат да бъдат синтезирани в няколко посоки. Първо, на фона на липсата на издадени разработки на тема дизайнерско проектиране на детска среда, монографията определено е ценен източник на цялостен изследван и описан научен труд не само с научно-изследователска, но и с практическо-приложна стойност. Второ, опирайки се на общата теория за дизайна, извежда специфичните композиционни проблеми за детската среда. Трето, въвежда за първи път понятията ‘метафорична образност’, ‘хипербола’, ‘метафорични сравнения’, неприсъщи за теорията на дизайна, но доказано от авторката с адекватно приложение в образните детски играчки и учебно-възпитателни средства. И не на последно място, е представен за първи път речник на „художествената граматика“, който допълва визуалния език на дизайна.

Имайки предвид изложените приноси, похватите и обектите на изследване в представения хабилитационен труд „Бяла книга на дизайна. Композиция – дизайн – форма“, художественотворческите изяви и научно-изследователската дейност, дългогодишния педагогически стаж на кандидатката, считам че отговаря на изискванията на конкурса, което ми дава основание да предложа на уважаемото

жури доц.д-р Величка Георгиева Минкова да бъде избрана да заеме академичната длъжност професор по професионално направление 8.2 Изобразително изкуство/ „Комбинаторика“, „Композиция“ и „Цветознание“ за нуждите на катедра „Дизайн за детската среда“ в НХА.

10.10.2022 г.

ЧЛЕН НА ЖУРИТО:

/проф. д-р Емилия Константинова/